

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอน
แบบเปิด (Open Approach)

**Development of academic achievement in literature of students in
Mathayom 3 using a set of learning activities using the Open
Approach teaching method. Sanambin School, Khon Kaen
Primary Educational Service Area Office, Area 1**

อรินดา บรรณวงษา

โรงเรียนสนามบิน

Arinda Bannawongsa

Sanambin School, Thailand

E-mail: arinda2519@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียน (2) เพื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) รายวิชาภาษาไทย มาตรฐาน ท5.1 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ (3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิด มีกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนสนามบิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 มีนักเรียน 32 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย (1) ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรม จำนวน 15 แผน (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรม จำนวน 30 ข้อ (3) รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) รายวิชาภาษาไทย มาตรฐาน ท5.1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562 (4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการแบบเปิด และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ร้อยละ และการทดสอบค่า t-test

ผลการศึกษาพบว่า

1. พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรม ก่อนและหลังเรียน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
2. ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) รายวิชาภาษาไทย มาตรฐาน ท5.1 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐาน ท5.1 จากเดิมปีการศึกษา 2561 มีคะแนนเฉลี่ย 55.50 คะแนน เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.83 เป็นคะแนนเฉลี่ย 67.06 คะแนน ในปีการศึกษา 2562
3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ พบว่า ในภาพรวมของการจัดการเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิดนี้มีค่าเฉลี่ย 4.69 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58 แปลผลอยู่ในระดับดีมาก

คำสำคัญ: การพัฒนาผลสัมฤทธิ์; วรรณคดีและวรรณกรรม; การเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิด

Abstract

This research is classroom action research. The objectives are 1) to develop the academic achievement in literature of Mathayom 3 students before and after school (2) to compare the results of the basic national test (O-NET) in the Thai language subject, Standard Th 5.1. of Mathayom 3 students and (3) to study students' opinions on learning management. Using a set of activities to learn about open teaching methods. The target group used in this study is Mathayom 3/2 students at Sanambin School Under the jurisdiction of the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office, Area 1, Khon Kaen Province, Semester 1, academic year 2019, there were 32 students drawn from simple random sampling. The tools used in the study consisted of (1) a set of 15 literature learning activity plans (2) a 30-question literature and literary achievement test (3) a report on the results of basic national educational testing. (O-NET) Thai language subject, Standard Th 5.1, Mathayom 3, academic year 2019 (4) Questionnaire on satisfaction of Mathayom 3 students with learning management using open methods. And statistics used in data analysis are finding the mean, standard deviation (S.D.), percentage, and t-test.

The results of the study found that

1. Develop academic achievement in literature. Before and after studying, it was found that the academic achievement in literature after studying of students who studied Using a set of learning activities using open teaching methods was significantly higher than before class at the 0.05 level.
2. The results of the basic national educational test (O-NET) in the Thai language subject, Standard Th 5.1, of Mathayom 3 students found that the results of the basic national

educational test (O-NET), learning subject group Thai language standard T 5.1 from the original 2018 academic year had an average score of 55.50 points, increasing 20.83 percent to an average score of 67.06 points in the 2019 academic year.

3. The results of the study of students' opinions on learning management found that in the overall picture of literature learning management using this open teaching method learning activity set, there was an average of 4.69 and Standard deviation of 0.58 means the results are at a very good level.

Keywords: Achievement Development; Literature And Literature; Learning Open Teaching Methods

บทนำ

หนึ่งในสิ่งที่เป็นมรดกสำคัญของภาษาไทยคือ วรรณคดีและวรรณกรรม โดยวรรณคดีมักเป็นหนังสือที่ได้รับการยกย่องว่าแต่งดี มีความดีพร้อม มากด้วยคุณค่าต่อสังคม ในขณะที่วรรณกรรมมาจากคำว่า Literature จะหมายถึง งานหนังสือ งานนิพนธ์ที่สร้างขึ้นทุกชนิด ไม่ว่าจะแต่งออกมา โดยวิธีหรือรูปแบบใด หรือเพื่อความมุ่งหมายใด (กุหลาบ มลลิกะมาส, 2519) กล่าวได้ว่า วรรณคดีและวรรณกรรมเป็นงานประพันธ์ทุกประเภทที่มีคุณค่าและได้รับการยกย่องว่าแต่งดี เรียบเรียงด้วย คำที่สละสลวย ไพเราะกินใจ และแต่งอย่างมีศิลปะ สามารถทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการ มีอารมณ์คล้อยตามและรู้สึกสะเทือนใจได้ตามที่ผู้แต่งต้องการ นอกจากนี้ยังมีคุณค่าให้แง่คิดขัดเกลาจิตใจ สอดแทรกวัฒนธรรมเรื่องราวชีวิตความเป็นมาของคนไทยและสังคมในอดีต จึงทำให้จุดมุ่งหมายประการสำคัญของวรรณคดีไม่ใช่เพียงเพื่อความบันเทิง แต่ยังเป็นการทำให้รู้จักเห็นใจและเข้าใจชีวิต ทำให้เข้าใจในชีวิตจิตใจของเพื่อนมนุษย์ได้ดียิ่งขึ้น โดยนักเรียนสามารถนำไปประยุกต์เนื้อหาใช้ในชีวิต เรียนรู้มนุษย์ในหลากหลายแง่มุม ทั้งในแง่ของวิถีชีวิต ความรู้สึกนึกคิด คติธรรม และความเชื่อต่างๆ ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังช่วยสะท้อนให้เราเห็นภาพหลากหลายช่วงชีวิตของมนุษย์ทั้งคุณงามความดีและ ความเลวต่ำทราม จนทำให้เราหยุดคิดแล้วพึงรู้ถึงสิ่งที่เป็นสัจธรรมมนุษย์ได้บ้าง (กุสุมา รักษมณี, 2547) สอดคล้องกับประดิษฐ์ กลัดประเสริฐ (2522) กล่าวถึงคุณค่าที่สำคัญของวรรณคดีไว้ ดังนี้ 1) คุณค่าทางอารมณ์ (Emotional Value) คือ วรรณคดีทำให้เกิดความสนุกสนานหรือสะเทือนอารมณ์ทางใดทางหนึ่ง เช่น รัก โกรธ เกลียด ภูมิใจ เสียสละ เห็นใจ และช่วยให้เกิดพัฒนาการทางอารมณ์ ยกระดับจิตใจและส่งเสริมจินตนาการ 2) คุณค่าทางสติปัญญา (Intellectual Value) คือ วรรณคดีให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ เช่น ประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม ภาษา เสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตให้แก่ผู้อ่าน ช่วยให้ความคิดเจริญงอกงาม ทำให้เข้าใจในชีวิตและโลกยิ่งขึ้น และ 3) คุณค่าทางศีลธรรม (Moral Value) คือ วรรณคดีช่วยบำรุงรักษาศีลธรรมของสังคม ทำให้สังคมสงบสุข เจริญงอกงาม ทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขและ เข้าใจกัน อีกทั้งกุหลาบมลลิกะมาส (2527) กล่าวถึงคุณค่าของวรรณคดีไว้ สรุปได้ว่า วรรณคดีเป็นเครื่องมือสื่อสารและเป็นเครื่องเชื่อมสร้างภาพอันสมบูรณ์ทางด้านความรู้ ส่งเสริมทักษะการฟัง การพูด

การอ่าน การเขียนและการคิด อีกทั้งยังทำให้มนุษย์เกิดพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ได้แก่ ปัญญา วัฒนธรรม ความรู้สึกและความสำนึกต่อสังคม และยังสร้างลักษณะนิสัยให้มนุษย์เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพและจิตใจที่งดงามซึ่ง จงชัย เจนทัตถการกิจ (2560) กล่าวถึงคุณค่าของวรรณคดีไว้ 3 ประการ ได้แก่ 1) คุณค่าด้านอารมณ์คือ ผู้ฟัง ผู้อ่านหรือผู้ชมวรรณคดีได้เกิดความเพลิดเพลินเจริญใจมีอารมณ์ร่วมไปกับวรรณคดีเรื่องนั้น ๆ 2) คุณค่าด้าน คุณธรรม คือ ผู้อ่าน ผู้ฟังหรือผู้ชมวรรณคดีได้เกิดความซาบซึ้งในคติธรรม คุณธรรม ข้อคิดที่ผู้ประพันธ์ได้ สอดแทรกไว้และเกิดความสุขใจหรือสามารถยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น 3) คุณค่าด้านความรู้คือ วรรณคดีย่อม สะท้อนภาพศิลปวัฒนธรรมทางด้านภาษา สังคม ค่านิยม ประเพณีผู้รับสารจึงสามารถศึกษาเรื่องราวนี้ได้จาก วรรณคดี

ด้วยเหตุนี้พระยาอนุমানราชธนจึงกล่าวให้เห็นความสำคัญของวรรณคดีและวรรณกรรมไทยไว้ว่า “เราต้องมีศาสนา ปรัชญา ศิลปะและวรรณคดีด้วย สิ่งเหล่านี้ย่อมนำมาแต่ความดีงามนำความบันเทิงมาให้แก่ จิตใจ ให้เราเห็นงาม คิดงาม ประพฤติงาม มีความงามเป็นเจ้าเรือนแนบสนิทอยู่ในสันดาน นี้แหละคือดินแดน แห่งความเพลิดเพลินใจ ทำให้มีใจสูงเหนือใจแข่งกระด้างทำให้แข่งกระด้างต้องมลายหายสูญกลายเป็นมีใจงาม ละไมละม่อม เพียบพร้อมไปด้วยคุณความดี” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558) จึงทำให้ การเรียนการสอนวรรณคดีและวรรณกรรมนั้น มีความสำคัญ ซึ่งนักการศึกษาหลายคนได้กล่าวถึงความสำคัญ ของการเรียนการสอนวรรณคดี และวรรณกรรมไว้ว่า “เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักความหมายของวรรณคดี รู้จัก ลักษณะข้อบังคับต่าง ๆ ของคำประพันธ์ที่ใช้ มีทักษะในการอ่านให้เห็นคุณค่าของวรรณคดี เข้าถึงอรรถรส สามารถวิจารณ์นิสัยและการกระทำของตัวละครได้” (สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมิพรรณ์, 2546) สอดคล้องกับปิยนุช แหวนเพชร (2560) กล่าวว่า การสอนวรรณคดีมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจวรรณคดี ทั้งในด้านรูปแบบและเนื้อหา เมื่อผู้เรียนได้เรียนวรรณคดีจะทำให้เกิดความซาบซึ้งกินใจ ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้สาระความรู้ ข้อคิดแนวคิดต่าง ๆ จากเรื่อง สามารถวิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์ หรือพฤติกรรมของตัวละครได้อย่างเหมาะสม รวมถึงได้เรียนรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏในวรรณคดีและ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

ดังปรากฏในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ในสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม โดยมีมาตรฐาน ท5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิวิจารณ์ วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ซึ่งนักเรียนทุกระดับชั้น การศึกษาต้องได้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ซึ่งมีเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่แสดงให้เห็น พฤติกรรมของตัวละครในแง่ความเป็นมนุษย์ได้หลากหลายมิติ มีองค์ประกอบที่เอื้อให้ผู้เรียนสามารถ วิพากษ์วิจารณ์ได้อย่างกว้างขวาง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิด
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) รายวิชาภาษาไทย มาตรฐาน ท 5.1 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิด
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิด

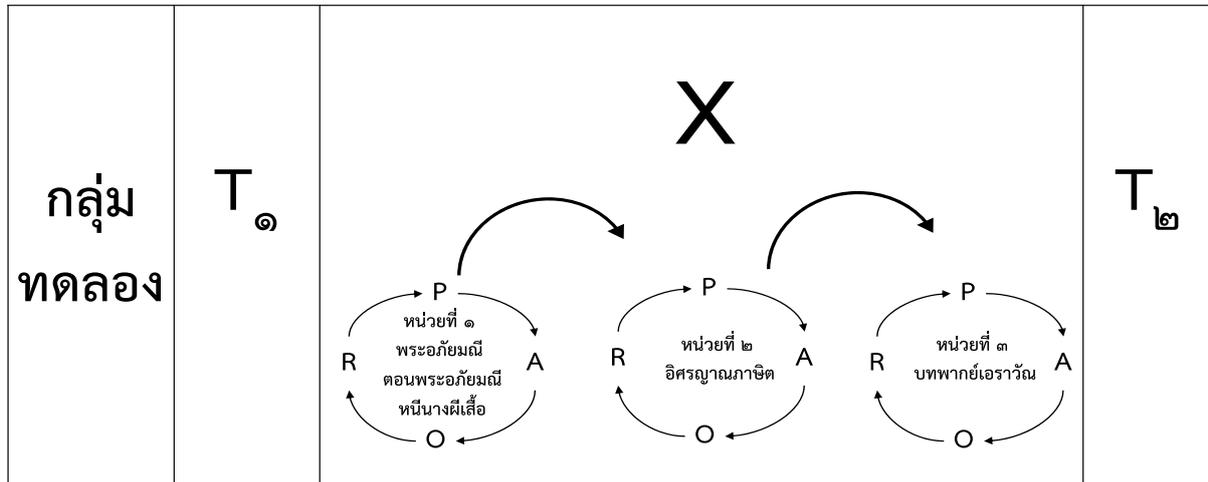
ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิด (Open Approach) มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย (1) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิด (2) เพื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) รายวิชาภาษาไทย มาตรฐาน ท5.1 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิดและ (3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิด ซึ่งผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัยออกเป็น 6 ขั้นตอนได้แก่

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research: CAR) โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวมีการสอบก่อนและหลัง (One-Group Pretest-Posttest Design) เก็บข้อมูลเชิงปริมาณและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพแบบผสมผสาน เพื่อแก้ปัญหาในห้องเรียนที่เกิดขึ้นและนำไปปรับใช้ในแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยต่อไป นอกจากนี้มีการนำข้อมูลมาตีความ สรุปความ และรายงานเชิงพรรณนา ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัยแบบ One-Group Pretest-Posttest Design ผสมกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research)

กำหนดให้	T_1	แทน	การสอบก่อนเรียน
	X	แทน	การสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบเปิด (Open Approach)
	T_2	แทน	การสอบหลังเรียน
	P	แทน	การวางแผน (Plan)
	A	แทน	การปฏิบัติ (Act)
	O	แทน	การสังเกต (Observe)
	R	แทน	การสะท้อน (Reflect)

โดยมีตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

- 1) ตัวแปรต้น (Independent Variable) คือ วิธีการสอนแบบเปิด (Open Approach)
- 2) ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่
 - 2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรม
 - 2.2 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET)
 - 2.3 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ

แบบเปิด (Open Approach)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดให้ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสนามบิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 3 ห้องเรียน มีนักเรียน 85 คน

โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนสนามบิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 มีนักเรียน 32 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยให้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในงานวิจัยนี้มีเครื่องมือที่ใช้ จำนวน 4 เครื่องมือ ประกอบด้วย

1) ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรม จำนวน 15 แผน แผนละ 1 คาบ รวมทั้งสิ้น 15 คาบ

2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรม เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3) รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำพื้นฐาน (O-NET) รายวิชาภาษาไทย มาตรฐาน ท 5.1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562

4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการแบบเปิดเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 19 ข้อ

4. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการโดยยึดตามแนวคิดของการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (CAR) โดยมีขั้นตอนนี้

1) ก่อนดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เพื่อใช้สำหรับเปรียบเทียบพิจารณาการพัฒนากับแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest)

2) ตรวจให้คะแนนแบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest) จากนั้นหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนที่ได้ จากนั้นบันทึกข้อมูลไว้

3) ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรม โดยใช้วิธีการสอนแบบเปิด (Open Approach) จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ ระยะเวลา 15 คาบ ตามขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (CAR)

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) ชี้แจงและทำความเข้าใจกับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องวรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อเป็นการปรับพื้นฐานการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการรับรู้แนวทางการสอนแบบเปิด ซึ่งเป็นแนวทางการสอนที่สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2) ดำเนินการสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3) ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรม โดยใช้วิธีการสอนแบบเปิด (Open Approach) ตามขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (CAR) โดย 1 รอบ ประกอบด้วย การวางแผน (P) การปฏิบัติ (A) การสังเกต (O) และการสะท้อน (R) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการจำนวน 3 รอบ ตามจำนวนหน่วยการเรียนรู้ เพื่อปรับปรุงและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นทั้ง 15 แผน

4) ดำเนินการสอบหลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งเป็นข้อสอบชุดเดียวกับก่อนเรียน

5) ขอรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) รายวิชาภาษาไทย มาตรฐาน ท 5.1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562 เมื่อจบปีการศึกษา เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลของปีการศึกษา 2561

6) นำข้อมูลมาดำเนินการวิเคราะห์ โดยใช้สถิติพื้นฐานและสถิติทดสอบสมมติฐาน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS เพื่อทดสอบสมมติฐานและสรุปผลการทดลองตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1) วิเคราะห์ค่าสถิติของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยวิธีการสอนแบบเปิด ประกอบด้วย สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติทดสอบค่า t-test แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent) เพื่อดูการพัฒนาที่เกิดขึ้นของนักเรียน

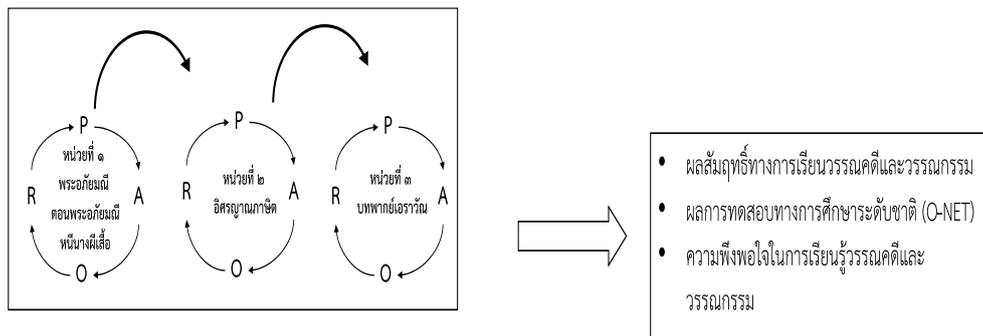
2) วิเคราะห์ด้วยค่าสถิติของผลการทดสอบระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในการสอนวรรณคดีและวรรณกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการแบบเปิดกับการสอนแบบปกติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และร้อยละของคะแนนที่เพิ่มขึ้น และสถิติทดสอบที่แบบเป็นอิสระต่อกัน (t-test Independent) เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 ซึ่งเป็นนักเรียนคนละกลุ่มกัน

3) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเทียบกับเกณฑ์ระดับความคิดเห็น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด เอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สะท้อนให้เห็นถึงแนวทางการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรม โดยใช้วิธีการสอนแบบเปิด (Open Approach) ประยุกต์กับการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research: CAR) มาใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนพัฒนาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) และเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งจะช่วยให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน เกิดความรู้ที่คงทน มีความเข้าใจและซาบซึ้งในวรรณคดีและวรรณกรรมไทย ตลอดจนทำให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดังกรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรม
โดยใช้วิธีการสอนแบบเปิด (Open Approach)

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิด (Open Approach) มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย (1) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิด (2) เพื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) รายวิชาภาษาไทย มาตรฐาน ท5.1 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิด และ (3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิด ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิด

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) รายวิชาภาษาไทย มาตรฐาน ท5.1 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิดกับการสอนแบบปกติ

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิด

ตอนที่ 4 อภิปรายผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิด

ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิด ทดสอบโดยค่า t-test แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิด

การทดสอบ	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	t	df	p-value
ก่อนการจัดการเรียนรู้	32	30	16.06	4.80	11.70	31	0.000*
หลังการจัดการเรียนรู้	32	30	23.69	3.23			

*p-value <0.05

จากตารางที่ 10 พบว่า ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 16.06 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 4.80 และหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบเปิด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 23.69 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 3.23 เมื่อตรวจสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและ

วรรณกรรมหลังเรียนของนักเรียนที่เรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิดสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) รายวิชาภาษาไทย มาตรฐาน ท 5.1 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิดกับการสอนแบบปกติ

ผลการเปรียบเทียบผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) รายวิชาภาษาไทย มาตรฐาน ท 5.1 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิด ในปีการศึกษา 2562 กับการสอนแบบปกติในปีการศึกษา 2561 โดยใช้สถิติที่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Independent) และร้อยละของคะแนนที่เพิ่มขึ้น ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) รายวิชาภาษาไทย มาตรฐาน ท 5.1 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิดในปีการศึกษา 2562 กับการสอนแบบปกติในปีการศึกษา 2561

การทดสอบ	จำนวนนักเรียน	\bar{X}	S.D.	t	df	p-value	ร้อยละที่เพิ่มขึ้น
ปีการศึกษา 2561	87	55.50	23.57	3.1664	170	0.001*	20.83
ปีการศึกษา 2562	85	67.06	24.31				

*p-value < 0.05

จากตารางที่ 11 พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) รายวิชาภาษาไทย มาตรฐาน ท 5.1 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิด ในปีการศึกษา 2562 มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 67.06 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 24.31 และการสอนแบบปกติในปีการศึกษา 2561 มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 55.50 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 23.50 เมื่อตรวจสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย พบว่า ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในรายวิชาภาษาไทย มาตรฐาน ท 5.1 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิดในปีการศึกษา 2562 มีค่าสูงกว่าที่เรียนแบบปกติในปีการศึกษา 2561 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีคะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.83

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิด

ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิด โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการแบบเปิด ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 19 ข้อ ปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิด

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
ด้านผู้สอน			
1. ครูทบทวนความรู้เดิมเพื่อเชื่อมโยงกับกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่	4.01	1.01	ดีมาก
2. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้วางแผนและสืบค้นข้อมูล ด้วยตนเอง	4.87	0.67	ดีมาก
3. ครูจัดกิจกรรมให้ได้ปฏิบัติจริงจากสื่ออุปกรณ์หรือของจริงที่หาได้ง่าย	4.14	0.23	ดีมาก
4. ครูคอยให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.96	0.13	ดีมาก
เฉลี่ย	4.50	0.51	ดีมาก
ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน			
1. มีการจัดกิจกรรมโดยเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม	4.88	0.38	ดีมาก
2. ห้องเรียนมีความเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้	4.78	0.66	ดีมาก
3. ห้องสมุดแหล่งเรียนรู้เพียงพอเหมาะสมต่อการสืบค้นข้อมูล	3.89	0.98	ดีมาก
4. ห้องเรียนมีแสงสว่าง สภาพภายในห้องเรียนมีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้	4.87	0.62	ดีมาก
5. วัสดุ สื่อ อุปกรณ์ภายในห้องเรียนมีความเหมาะสมต่อการใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.96	0.77	ดีมาก
เฉลี่ย	4.68	0.68	ดีมาก

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
ด้านกระบวนการเรียนการสอนของนักเรียน			
1. นักเรียนสามารถสืบเสาะแสวงหาความรู้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ และปัญหาใหม่ๆ ได้อย่างอิสระ	4.93	0.96	ดีมาก
2. นักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อกิจกรรมและการเรียนเรื่องต่าง ๆ ในกิจกรรมการเรียนรู้	4.92	1.03	ดีมาก
3. นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระทั้งในการศึกษาและนำเสนอผลงาน	4.96	0.56	ดีมาก
4. นักเรียนมีความภาคภูมิใจในความสำเร็จของกลุ่มที่เกิดจากการที่นักเรียนได้มีส่วนช่วยทำให้เกิดความสำเร็จ	4.74	0.65	ดีมาก
5. นักเรียนสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สมบูรณ์ตรงตามเวลาที่กำหนด	4.95	0.18	ดีมาก
6. นักเรียนมีทักษะและลงมือปฏิบัติกิจกรรมสืบเสาะหาความรู้	4.87	0.46	ดีมาก
7. นักเรียนได้ทำงานและเรียนเป็นกลุ่มมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และได้รับความรู้เพิ่มขึ้นจากเพื่อน	4.87	0.51	ดีมาก
8. นักเรียนสามารถออกแบบ วางแผนและจัดระบบการทำงานได้	4.81	0.32	ดีมาก
9. การค้นพบตนเองทำให้เกิดแรงจูงใจมากกว่าการเรียนแบบท่องจำ	4.97	0.44	ดีมาก
10. นักเรียนสามารถขยายความคิดอย่างต่อเนื่องไปสู่การเขียนสรุป	4.91	0.48	ดีมาก
เฉลี่ย	4.89	0.56	ดีมาก
เฉลี่ยโดยรวม	4.69	0.58	ดีมาก

จากตารางที่ 12 พบว่า ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิด เมื่อพิจารณาด้านผู้สอน มีค่าเฉลี่ย 4.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.51 แปลผลอยู่ในระดับดีมาก โดยนักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด ในข้อย่อยที่ 4 คือ ครูคอยให้คำแนะนำและเป็นพี่ปรึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน มีค่าเฉลี่ย 4.68 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.68 แปลผลอยู่ในระดับดีมาก โดยนักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด ในข้อย่อยที่ 5 คือ วัสดุ สื่อ อุปกรณ์ภายในห้องเรียนมีความเหมาะสมต่อการใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านกระบวนการเรียนการสอนของนักเรียนมีค่าเฉลี่ย 4.89 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56 แปลผลอยู่ในระดับดีมาก โดยนักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด ในข้อย่อยที่ 2 คือ นักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อ

กิจกรรมและการเรียนเรื่องต่าง ๆ ในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยในภาพรวมของการจัดการเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิดนี้ มีค่าเฉลี่ย 4.69 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58 แปลผลอยู่ในระดับดีมาก แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรม โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิด สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสร้างความพึงพอใจต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นอย่างดี

อภิปรายผลการวิจัย

จากงานวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิด (Open Approach) สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมและผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐาน ท 5.1 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิด (Open Approach) ผลจากการวิจัยจากการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 จำนวน 32 คน โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนวรรณคดีและวรรณกรรม และทดสอบโดยค่า t-test แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิดสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐานท 5.1 จากเต็มปีการศึกษา 2561 มีคะแนนเฉลี่ย 55.50 คะแนน (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 23.57) เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.83 ในปีการศึกษา 2562 เป็นคะแนนเฉลี่ย 67.06 คะแนน (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 24.31) กล่าวคือ การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิดทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมและผลการทดสอบระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน มาตรฐาน ท 5.1 สูงขึ้น เนื่องมาจากการเรียนการสอนวรรณคดีและวรรณกรรมมีวัตถุประสงค์เพื่อการฝึกทักษะการอ่าน การจินตนาการ และสนุกกับการวิจารณ์ถ้อยคำ เปรียบเทียบความเชื่อ วัฒนธรรม และประเพณี สอดคล้องกับแนวคิดของสุจริต เพียรชอบ และสายใจอินทร์มพรรย์ (2546) และประกาศรี สืออำไพ (2550) และวรรณคดีและวรรณกรรมเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงวัฒนธรรม ทำให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจในชีวิตของมนุษย์ด้วยกันได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับอิงอร สุพันธุ์วิช (2554) ทำให้การจัดการเรียนการสอนวิธีการแบบเปิด (Open Approach) ซึ่งยึดหลักความสัมพันธ์ 3 ประการตามแนวคิดของไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ (2547) ได้แก่ ให้อิสระต่อความคิดในกิจกรรมของนักเรียน ให้ความสำคัญกับธรรมชาติของการเรียนรู้ และลดอำนาจการตัดสินใจของครูภายในห้องเรียน ก่อให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไทยซึ่งทัศนีย์ ศุภเมธี (2542)

เสนอแนวคิดไว้ว่า การเรียนการสอนวรรณคดีและวรรณกรรมต้องการให้ครูสอนโดยใช้การยั่วด้วยคำถามแบบปลายเปิดเพื่อให้นักเรียนเกิดความคิดและตีความเรื่องราวจากวรรณคดีโดยไม่เน้นไปที่การท่องจำเนื้อหาวรรณคดี ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นยังส่งเสริมให้นักเรียนอ่านคำประพันธ์เพื่อให้นักเรียนเกิดความซาบซึ้งในลีลาและความไพเราะของถ้อยคำด้วย นอกจากนี้ในชุดกิจกรรมยังมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สนุกสนานแปลกใหม่ เช่น การแสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น ตลอดงานวิจัยนี้มีการนำเอาการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ซึ่งมารุต พัฒผล (2564) ได้ให้ความหมายเป็นการวิจัยของครูที่ทำเพื่อแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน ซึ่งผู้วิจัยนำมาใช้ในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ของชุดกิจกรรมให้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของหน่วยการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอเกิดเป็นวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนจำนวน 3 วงรอบ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรมโดยใช้วิธีการสอนแบบ เปิดที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมและผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐาน ท 5.1 สูงขึ้น

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิด จากการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 จำนวน 32 คน โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการแบบเปิด ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ พบว่า การจัดการเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรม โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิด สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสร้างความพึงพอใจต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นอย่างดี อันเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเปิดเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นแนวทางให้ผู้เรียนตอบสนองอย่างอิสระ นั่นคือ ผู้สอนจะไม่เข้าไปสอดแทรกกับการทำกิจกรรมของนักเรียน ปล่อยให้เด็กคิดไปตามธรรมชาติของตนเองพร้อมทั้งไม่ละเลยแนวคิดของนักเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของโนดะ (Nohda, 2000 อ้างถึงใน สุลัดดา ลอยฟ้า และไมตรี อินทร์ประสิทธิ์, 2547) อ้างถึงใน นภาพร วรเนครสุดาทิพย์และคณะ, (2009) นอกจากนี้ยังมีการสรุปโดยการเชื่อมโยงแนวคิดของนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ซึ่งบางครั้งเป็นแนวคิดที่แตกต่างจากคนอื่น แต่หน้าที่ครูผู้สอนต้องไม่มองข้ามและนำมาใช้อภิปรายในห้องเรียน ซึ่งปรากฏให้เห็นเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้ในห้องเรียน โดยนักเรียนมีความพยายามที่จะแย่งกันตอบคำถามแย่งกันแสดงแนวคิดของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการแสดงความพอใจกับการปฏิบัติงานในทฤษฎีแบบจำลองของ Porter and Lawler (อ้างถึงใน บุญยภัทร สมเพชร, 2554) อีกทั้งวิธีการสอนแบบเปิดยังเป็นการตอบสนองกับความต้องการทางสังคมคือนักเรียนได้รับการยอมรับการแสดงความคิดเห็น สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ และได้รับการยกย่องให้เกียรติจากครูผู้สอน ตามทฤษฎี Maslow (1970 อ้างถึงใน ปัทมาภรณ์ สุพรรณโมก, 2553) อีกด้วย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรมโดยใช้วิธีการสอนแบบเปิดที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นส่งผลเกิดความพึงพอใจต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1) จากผลการวิจัย พบว่า การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิดที่ได้ดำเนินการภายใต้การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ทำให้เกิดความเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมที่ปฏิบัติทำให้ช่วยสามารถพัฒนาและแก้ไขปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมของนักเรียนได้

2) จากผลการวิจัย พบว่า วิธีการสอนแบบเปิดช่วยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และมีปฏิสัมพันธ์มากขึ้นในระหว่างดำเนินการในกิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากมีการใช้ปัญหาปลายเปิดให้แก่ นักเรียน ได้คิดอย่างอิสระ

3) จากผลการวิจัย พบว่า ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่สอนในเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมควรนำรูปแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนแบบเปิดไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เพราะช่วยแก้ไขปัญหาในการเรียนของนักเรียน เช่น การกลัวตอบผิด การกลัวการแสดงความคิดเห็น การไม่กล้าแสดงออก อีกทั้งยังช่วยสร้างความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมของนักเรียน อีกด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ในขณะที่ทำกิจกรรมพบว่า นักเรียนบางส่วนมีพัฒนาการทางการอ่านที่เพิ่มสูงขึ้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนมากยิ่งขึ้นด้วย เนื่องจากวรรณคดีและวรรณกรรมต้องอาศัยการอ่านบทร้อยแก้วบทร้อยกรองเพื่อให้เข้าใจในบทประพันธ์

2) ควรมีการนำชุดกิจกรรมวิธีการสอนแบบเปิดหรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเปิดไปประยุกต์ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เนื้อหาอื่น ตลอดจนระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ลัดดา ไชว์พันธุ์. (2542). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ด้านการอ่าน อย่างมี วิจารณ์ญาณของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนด้วยวิธีสอนกระบวนการทางวิทยาศาสตร์กับ วิธีสอนตามคู่มือครู. กรุงเทพมหานคร: ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย.

สมจิต บุญคงเสน. (2549). ผลของการสอนภาษาไทยด้วยกลวิธีสืบสอบที่มีต่อความสามารถในการคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุชาติ วรรณขาว. (2549). *การใช้ยุทธศาสตร์เมตาคอกนิชันในการสอนอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สุพิน บุญชูวงศ์. (2538). *หลักการสอน*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

อรอนงค์ ตั้งก่อเกียรติ. (2552). *ผลงานวิจัยทางภาษาไทยของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร สถาบันวิจัยและพัฒนา.

Joyce, B., & Weil, M. (1980). *Models of teaching*. New Jersey: Prentice-Hall.